

УДК 669.539

О.М. Пастущин, С.С. Кондро

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МЕТОДІВ ОБРОБІТКУ ГРУНТУ ПІД СОНЯШНИК

О.М. Pastushchyn, S.S. Condro

PROSPECTIVE DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF PROCESSING METHODS SOIL UNDER SUNFLOWER

В процесі вирощування соняшнику обробіток ґрунту є доволі важливим заходом. Він служить основою оптимізації умов для зростання і розвитку рослин, а також визначає якість і ефективність дії решти агротехнічних чинників, що безпосередньо впливають на урожаї цієї культури. Разом з тим прямі витрати на обробіток ґрунту, зокрема витрати, пов'язані із застосуванням відповідних машин і устаткування, складають значну частину всіх витрат на обробіток соняшнику. Тому із поступовим підвищенням родючості ґрунту спосіб обробітку повинен приводити до підвищення загального економічного ефекту і рентабельності виробництва. У цьому контексті спосіб обробітку ґрунту повинен повністю відповідати біологічним вимогам культури, місцю соняшнику в сівозміні, а також конкретним агро-кліматичним умовам

Тенденції і нові напрями розвитку методів обробітку ґрунту під соняшник визначають науково-технічний прогрес в сільському господарстві і особливо досягнення у сфері виведення нових сортів і гібридів, відмінних комплексною стійкістю до хвороб. Це дозволяє скоротити цикл ротації культур в сівозміні і підвищує можливості вибору попередніх культур. Загалом і в цілому подальший розвиток методів обробки ґрунту проходитиме, мабуть, в наступних чотирьох основних напрямках:

— у напрямку зменшення глибини основного обробітку і числа операції по передпосівному додатковому обробітку, чому сприятиме повне виключення агротехнічних заходів в післяпосівний період;

— у напрямку заміни класичної оранки безвідвальним обробітком;

— у напрямку об'єднання операцій із обробітку ґрунту, внесенню добрив, захисту рослин і посівів за одну операцію;

— у напрямку повної відмови від проведення яких би не було операцій із обробітку ґрунту при вирощуванні соняшнику.

Скорочення числа операцій із передпосівного обробітку ґрунту і повне усунення післяпосівних агротехнічних заходів при інтенсивній хімічній боротьбі з бур'янами у ряді країн вже стало технологічною нормою в процесі обробітку соняшнику. Певною мірою знаходить практичне застосування на легких ґрунтах метод зменшення глибини основного обробітку. На важких ґрунтах застосування цього методу обмежене відсутністю відповідних знарядь для проведення в цих умовах дрібної обробки на належному якісному рівні. Можна сподіватись, що в найближчому майбутньому ця проблема буде розв'язана, оскільки в даний час в широких масштабах ведуться дослідження по створенню конструкцій ще важчих знарядь, призначених для високоякісного основного обробітку ґрунту на невелику глибину. При обробітку соняшнику, який необхідно висівати весною якомога раніше, об'єднання операцій із обробітку ґрунту з посівом дозволить виконувати ці операції в найсприятливіші терміни. Система догляду за соняшником без обробітку ґрунту є доволі перспективною. Ця технологія виключає усі ланки обробітку ґрунту в період догляду за рослинами, забезпечує збереження природної родючості ґрунту і знижує витрати виробництва.